

THOMA KACORRI

854-31

K13.

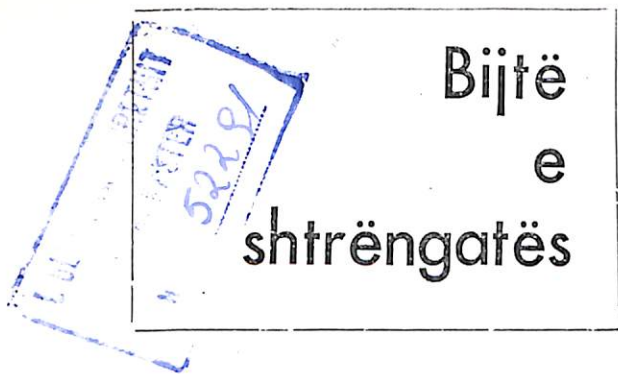
Bijtë
shtrëngatës

R o m a n

824-51

K13

Thoma
Kacorri

Bijtë
e
shtrëngatës

roman

SHTËPIA BOTUESE
«NAIM FRASHËRI»

REDAKTOR
DHIMITËR XHUVANI

Piktor
IBRAHIM ÇEZMA

RECENSUES:
FATMIR GJATA
RAZI BRAHIMI

I

Qysh prej asaj dite, kur kishte ardhur dhe e kishte qortuar i ati, rruga e Sotirit ishte nga Liceu në dhomën e tij, dhe nga dhoma e tij në Lice. Kishte vendosur të mos vinte më as nga dyqani i Koci Bakos ku mblidheshin shokët dhe bisedonin, as nga Kristali, ku kthehej ngandonjëherë për të ngrënë ndonjë pastë të mirë. Studionte, shkruante detyrat, lexonte. Librat politikë dhe broshurat i kishte lënë mënjanë, bile ngandonjëherë, kur i dilte ndonjë rastësisht përpara, duke kërkuar gjësendi tjetër, e shtynte ose e mbulonte për të mos e parë.

Herë pas here mendja i hidhej në fshat Kujtonte Talinë dhe pastaj të gjitha ngjarjet i kalonin përpara syve. Shikonte Llambin, fytyrën e tij të qeshur e të dëlirë, Markon hijerëndë dhe më në fund prapë Talinë, në atë mëngjesin e kthimit të tij për në Korçë dhe përshëndetjen e saj te çezma e fshatit. Atëherë një buzëqeshje e ëmbël i çelte fytyrën.

Vaska, fqinji i tij i dhomës ku banonin me qira, e kishte kërkuar disa herë, sidomos mbrëmjeve, kur kthehej nga puna dhe e ftonte, por Sotiri gjithnjë gjente shkak për të mos vajtur.

Një mbrëmje Vaska nguli këmbë dhe i tha hapur:

— Sotir, më vjen shumë keq, që nuk ma hap zemrën.

— Nuk kam ndonjë gjë me rëndësi, Vaskë. Ti e pe babanë kur erdhi nga fshati.

— E pashë dhe m'u duk burrë i matur!
— e ndërpreu ai.

— E babai, para se të nisej, më tha të studioj dhe të mos e humb kohën me punë të tjera gjersa të mbaroj liceun.

— Shumë mirë të ka thënë, ti duhet të bësh punën që ke përpara, të studiosh. Por a mund t'i mbyllësh sytë përpara padrejtësive që na rrethojnë si ty në shkollë, si mua në punë, si babanë tënd në fshat?

— E di, e di, për këto kemi folur shumë herë!

— E po për të arritur atë që kemi folur duhet të bëjmë luftë të madhe, si në shpirtat tona, ashtu edhe kundër afendikonjve dhe bejlerëve tanë, që na pinë gjakun si shushunja.

Sotiri i dëgjonte fjalët e shokut të tij punëtor dhe i jepte të drejtë, por edhe babai i tij kishte hak. Ai robohej ditë dhe natë për ta mbajtur në shkollë.

— Mirë, mirë, — nuk e zgjati më Vaska, — bëj si të tha babai, po do të vijë dita që dhe ti të mendosh si unë.

Sotiri zuri t'i thoshte se ai edhe tani mendonte ashtu, por Vaska i tha natën e mirë dhe u tërhoq në dhomën e tij.

Të nesërmen në mëngjes, pas bisedës që kishte bërë me Vaskën, Sotiri u ngrit shpejt dhe, si gjithnjë, me çantën nën sqetull, u nis për në Lice. Vaskën nuk e pa, se ai nisej që më gjashtë në punë, por mendjen prapë e kishte te fjalët e shokut të tij më të madh. Dhe ecte me kokën ulur dhe i menduar.

— Sotir, o Sotir, dale pak, — i thirri Tatoja, — ke ditë që nuk ke ardhur andej nga ëmbëltorja e Kocit. Ne pandehëm se mos je i sëmurë. Bile sot do të vija të të kërkoja në shtëpi. — Pastaj e uli zërin dhe pëshpëriti: — Sonte do të mbidhemi përsëri atje për të parë së bashku një broshurë të re frëngjisht që ka dalë tani shpejt. Më thanë se ishte shumë interesante.

Po Sotiri e ndërpreu.

— Sonte kam shumë për të studiuar dhe nuk do të vij dot.

— E kush nuk ka për të studiuar, të gjithë jemi gjer në grykë me mësim. Sidomos ne të tregtares kemi kontabilitetin që na e shkurtoi jetën fare.

— Dhe ne sivjet jemi shumë të ngarkuar. Nuk do të vij dot. — përsëriti Sotiri si për t'u justifikuar.

Dhe u ndanë. Tatoja mori drejt bulevardit, për nga shkolla tregtare, kurse Sotiri një kthesë përjetë për nga Liceu.

Sotirin në Lice edhe më parë e shikonin me sy të mirë, por tani që u ishte vënë vetëm e vetëm studimeve, të gjithë profesorët e tregonin me gisht si shembull për të tjerët. Dhe Sotirit i vinte mirë që po ua kalonte bashkënxënësve që ishin të parët në klasë dhe merrnin mësim private, si në matematikë ashtu edhe në frëngjisht e në lëndë të tjera. Bile edhe profesori i vizatimit, që i kishte vënë në trimestrin e dytë një pesë, sa për të kaluar; kur e pa se sa i kujdesshëm tregohej tani në vizatim, e përgëzoi një ditë:

— Sotir, megjithëqë vazoja nuk është fare e mbaruar, ja kjo gryka këtu, nuk e ka atë finesën e duhur dhe formën nuk e ka shumë elegante, prapëseprapë ti meriton një notë më të mirë për zellin që tregon për këtë lëndë.

— Zoti profesor, — ia ktheu Sotiri, — po mundohem ta bëj grykën ashtu si na keni thënë, por ja që s'arrij dot.

Profesori ndjeu një keqardhje nga këto fjalë për nxënësin e tij, e mori në dorë fletën e vizatimit, e pa me vërejtje dhe pastaj me lapsin e tij të trashë ia ndreqi grykën duke i hequr dy tri — vija poshtë e përpjetë.

Sotiri mbeti i habitur nga mjeshtëria e profesorit.

Atë muaj emri i Sotir Demirit figuronte në tabelën e nderit, midis emrave të nxënësve më të dalluar në Lice.

Atëherë ai u bëri një letër prindërve në fshat!

«Të dashur tete dhe baba!

Ju puth dorën e djathtë me nderim. Jam mirë me shëndet dhe mos u bëni merak fare për mua.

Dje doli tabela e nderit për këtë muaj dhe mbeta shumë i gëzuar kur pashë atje emrin tim. Jua shkruaj këto fjalë që të gëzoheni edhe ju. Edhe notën e vizatimit e kam ndrequr ashtu si të kisha premtuar.

I dashur baba, këshillat e tua të fundit i kam gjithnjë parasysh dhe jam i lumtur që kam një baba të tillë.

Teten e falënderoj gjithashtu edhe për lakrorin që më kishte dërguar javën e fundit. Ishte aq i shijshëm, sa ia hëngra ko-

kën menjëherë. Po të ketë murdësi dhe nuk i vjen rëndë, nuk do t'ia refuzoj po të më dërgojë përsëri edhe një lakror si ai.

Ju përqafoj edhe një herë, biri juaj me bindje,

Sotiri»

E mbylli letrën dhe bëri për nga hani i Sherafit, se ishte e premtë, dita e pazarit e mund të gjente ndonjë fshatar e t'ia dërgonte të atit në fshat.

II

Sotiri u kthye në fund të vitit në shtëpi si fitimtar i ndonjë beteje të madhe. Kishte mbaruar klasën me nota të shkëlqyera dhe priste vitin e fundit ta mbaronte edhe më mirë me shpresë që të fitonte bursë për të vazhduar ndonjë shkollë jashtë shtetit.

E ëma e priti si gjithnjë krahëhapur, e përqafoi, e puthi në të dy faqet, pastaj, duke e shikuar në sy, shtoi:

— Sa më je prishur, të keqen tetja. Po